

Обов'язки працівників міліції при спілкуванні з громадянами

Патрульний (постовий) повинен звертатися до громадян з повагою на „Ви”, свої вимоги і зауваження викладати в переконливій формі. При зверненні до громадянина він повинен привітатися з ним, після чого приклавши руку до головного убору, назвати йому своє прізвище, звання та пред'явити на його вимогу службове посвідчення і повідомити мету звернення. Якщо до патрульного (постового) звертаються громадяни, він також зобов'язаний прикладати руку до головного убору, уважно вислухати і вжити заходів за їхніми заявами, а в необхідних випадках пояснити, куди слід звертатись для вирішення поставленого питання. (ст. 141 Статуту Патрульно-постової служби міліції України).

На вимогу народних депутатів, посадових осіб і громадян патрульний (постовий) зобов'язаний назвати своє прізвище, місце роботи і пред'явити службове посвідчення. (ст. 142 Статуту Патрульно-постової служби міліції України).

З підлітками патрульно-постові наряди повинні поводитися також ввічливо, як і дорослими. (ст. 146 Статуту Патрульно-постової служби міліції України).

При звертанні до громадянина працівник міліції зобов'язаний назвати своє прізвище, звання та пред'явити на його вимогу службове посвідчення. У взаємовідносинах з громадянами працівник міліції повинен виявляти високу культуру і такт. (ч. 2 ст. 5 Закону України „Про міліцію”).

З яких підстав Вас можуть затримати працівники міліції

з метою припинення адміністративних правопорушень, коли вичерпано інші заходи впливу;

з метою встановлення особи;

з метою складення протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості складення його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу є обов'язковим;

з метою забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ та виконання постанов по справах про адміністративні правопорушення;

коли Вас застали при вчиненні злочину або безпосередньо після його вчинення;

коли очевидці, в тому числі й потерпіли, прямо вкажуть на Вас, що саме Ви вчинили злочин;

коли на Вас або на Вашому одязі, при Вас або у Вашому житлі буде виявлено явні сліди злочину;

якщо є підстави вважати Вас підозрюваним у вчиненні злочину а Ви намагаєтеся втекти або не маєте постійного місця проживання.

Про затримання особи обов'язково складається протокол. Адміністративне затримання може тривати більше ніж три години лише у виняткових випадках, при цьому особа яка його здійснює зобов'язана протягом двадцяти чотирьох годин повідомити прокурора. Затримання підозрюваного у вчиненні злочину не може тривати більше сімдесяти двох годин.

За завідомо незаконні затримання, винна службова особа притягається до кримінальної відповідальності згідно ст. 371 Кримінального кодексу України.

Обов'язки правоохоронців при затриманні особи

Міліція забезпечує право на юридичний захист та інші права затриманих і взятих під варту осіб, не пізніше як через 24 години повідомляє про їх місце перебування близьким родичам, адміністрації за місцем роботи чи навчання і в разі необхідності вживає заходів до негайного подання їм медичної та іншої допомоги. (ч. 5 ст. 5 Закону України „Про міліцію”).

Про місце перебування особи, затриманої за вчинення адміністративного правопорушення, негайно повідомляються її родичі, а на прохання також власник відповідного підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган.

(ч. 2 ст. 261 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Про арешт підозрюваного або обвинуваченого і його місце перебування слідчий зобов'язаний повідомити його дружину або іншого родича, а також сповістити за місцем його роботи.

Якщо обвинувачений є іноземним громадянином, то постанова про арешт направляється

в Міністерство закордонних справ України. (ст.. 161 Кримінально-процесуального кодексу України).

Умови застосування сили або спеціальних засобів працівниками міліції

Працівники міліції мають право застосувати заходи фізичного впливу, в тому числі прийоми рукопашного бою для припинення правопорушень, подолання протидії їх законним вимогам, якщо інші способи не забезпечили виконання покладених на них обов'язків. (ст.. 200 Статуту Патрульно-постової служби міліції України; ст.. 13 Закону України „Про міліцію”).

Застосуванню сили, спеціальних засобів повинно передувати попередження про намір їх використання, якщо дозволяють обставини. Без попередження фізична сила, спеціальні засоби можуть застосовуватися, якщо виникла безпосередня загроза життю або здоров'ю громадян чи працівників міліції. (ст.. 201 Статуту Патрульно-постової служби міліції України; ч. 2 ст. 12 Закону України „Про міліцію”).

Проведення особистого огляду та огляду речей

Особистий огляд та огляд речей, допускаються з метою припинення адміністративних правопорушень, коли вичерпано інші заходи впливу, встановлення особи, складення протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості складення його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу є обов'язковим, забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ та виконання постанов по справах про адміністративні правопорушення. (ч. 1 ст. 260 Кодексу України про

адміністративні правопорушення).

Особистий огляд може провадитись уповноваженою на те особою однієї статті з оглядуваним і в присутності двох понятих двох понятих тієї ж статі. (ч. 2 ст. 264 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Огляд речей, ручної кладі, багажу, знарядь полювання і лову риби, добутої продукції, транспортних засобів та інших предметів здійснюється, як правило, у присутності особи, у власності (володінні) якої вони є. У невідкладних випадках зазначені речі, предмети може бути піддано оглядові з участю двох понятих під час відсутності власника (володільця). (ч. 4 ст. 264 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Про проведення особистого огляду або огляду речей, складається протокол або про це зазначається в іншому протоколі.

Речі і документи, що є знаряддям або безпосереднім об'єктом правопорушення, виявлені під час затримання, особистого огляду або огляду речей, вилучаються. (ч. 1 ст. 265 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Проведення обшуку та виїмки

Обшук проводиться в тих випадках, коли є достатні підстави, що знаряддя злочину, речі й цінності, здобуті злочинним шляхом, а також інші предмети і документи, які мають значення для встановлення істини в справі чи забезпечення цивільного позову, знаходяться в певному приміщенні або місці чи в якої-небудь особи.

Обшук проводиться також і в тому випадку, коли є достатні дані про те, що в певному приміщенні або місці знаходяться розшукувані особи, а також труп чи тварини.

Обшук проводиться за вмотивованою постановою слідчого з санкції прокурора чи його заступника, за винятком житла чи іншого володіння особи.

У невідкладних випадках обшук, за винятком житла чи іншого володіння особи, може бути проведений без санкції прокурора, але з наступним повідомленням прокурора в добовий строк про проведений обшук та його результати.

Обшук житла чи іншого володіння особи, за винятком невідкладних випадків, проводиться лише за вмотивованою постановою суду.

У невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину, обшук житла чи іншого володіння особи може бути проведено без постанови судді. (ст. 177 Кримінально-процесуального кодексу України).

Виїмка проводиться у випадках, коли є точні дані, що предмети чи документи, які мають значення для справи, знаходяться в певній особі чи в певному місці.

Виїмка проводиться за вмотивованою постановою слідчого.

Примусова виїмка із житла чи іншого володіння особи проводиться лише за вмотивованою постановою судді. (ст. 178 Кримінально-процесуального кодексу України).

Обшуки і виїмки, крім невідкладних випадків, повинні провадитись удень. (ст. 180 Кримінально-процесуального кодексу України).

Обшук і виїмка провадяться в присутності двох понятих і особи, яка займає дане приміщення, а при відсутності її – представника житлово-експлуатаційної організації або

місцевої Ради народних депутатів.

Обшук і виїмка в приміщеннях, що їх займають підприємства, установи і організації, провадяться в присутності їх представників. Під час обшуку по можливості повинна бути забезпечена присутність обшукуваного або повнолітнього члена його родини, а при необхідності – також потерпілого.

Обшукуваним, понятим і відповідним представникам повинно бути роз'яснено їх право бути присутніми при всіх діях слідчого і робити заяви з приводу цих дій; ці заяви підлягають занесенню до протоколу. (ст. 181 Кримінально-процесуального кодексу України).

Обшук особи та виїмка у неї предметів і документів можуть бути проведені без постанови у таких випадках:

при фізичному захопленні підозрюваного уповноваженими на те особами, якщо є достатні підстави вважати, що затриманий має при собі зброю або інші предмети, які становлять загрозу для оточуючих, чи намагається звільнитися від доказів, які викривають його чи інших осіб у вчиненні злочину;

при затриманні підозрюваного;

при взятті підозрюваного, обвинуваченого під варту;

при наявності достатніх підстав вважати, що особа, яка знаходиться в приміщенні, де проводиться обшук чи примусова виїмка, приховує при собі предмети або документи, які мають значення для встановлення істини в справі.

Особи, які беруть участь у виконанні цих слідчих дій, повинні бути однієї статі з особою, яку обшуковують чи у якої проводиться виїмка. (ч. 3-4 ст. 184 Кримінально-процесуального

кодексу України).

При обшуку або виїмці можуть бути вилучені лише предмети і документи, які мають значення для справи, а також цінності і майно обвинуваченого або підозрюваного з метою забезпечення цивільного позову або можливої конфіскації майна. (ч. 1 ст. 186 Кримінально-процесуального кодексу України).

ЗНАЙ СВОЇ ПРАВА

Конституція України гарантує кожному:

право на повагу до його гідності (ч. 1 ст. 28);

право на свободу та особисту недоторканність (ч. 1 ст. 29);

право невідкладного ознайомлення з мотивами арешту чи затримання (ч. 4 ст. 29);

право на невідкладне роз'яснення прав (ч. 4 ст. 29);

право з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника (ч. 4 ст. 29);

право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання (ч. 5 ст. 29);

право вимагати негайного повідомлення родичів про свій арешт чи затримання (ч. 6 ст. 29);

право вимагати негайного звільнення якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання особі не вручено вмотивованого рішення суду про тримання її під вартою (ч. 3 ст. 29);

право не бути підданим катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню (ч. 2 ст. 29);

право на недоторканність житла (ч. 1 ст. 30);

право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк (ст.. 40);

право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (ч. 3 ст. 55);

право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом яких є Україна (ч. 4 ст. 55);

право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень (ст. 56);

право на правову допомогу яка надається безкоштовно у передбачених законом випадках, та на вільний вибір захисника своїх прав (ч. 1 ст. 59);

право не доводити свою не винуватість у вчиненні злочину (ч. 2 ст. 62);

право на відшкодування за рахунок держави матеріальної та моральної шкоди, завданої безпідставним засудженням, у разі скасування вироку суду як неправосудного (ч. 4 ст. 62);

право відмовитися давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначено законом (ч. 1 ст. 63).

ЗАХИСТИ СЕБЕ САМ

Для уникнення можливого незаконного обмеження Ваших прав з боку представників правоохоронних органів, перш за все необхідно не вчиняти правопорушень.

Дії законслухняного громадянина при спілкуванні з представниками правоохоронних органів.

Якщо Вас помилково підозрюють у вчиненні правопорушення, Вам необхідно скористатися гарантованими Конституцією та Законами України правами та сприяти правоохоронцям у з'ясуванні обставин справи. З цією метою ми радимо всім законслухняним громадянам:

сприяти правоохоронцям у здійсненні ними своїх обов'язків;

виконувати всі законні вимоги правоохоронців;

у разі сумнівів у законності вимог правоохоронців, обов'язково оскаржити їхні дії чи бездіяльність;

уважно ознайомлюватися з документами, які пропонують Вам підписати, і за наявності незгоди з викладеними в них обставинами – оскаржити даний акт.

Скарги на незаконні дії або бездіяльність службових осіб, що порушують Ваші права, Ви можете направити до вищестоящої службової особи, до прокуратури, до суду, а також до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Якщо Вас викликають до суду, прокуратури, відділу міліції, Вам необхідно:

знати в якості кого Вас викликають;

по можливості заручитися правовою допомогою;

обов'язково з'явитися у вказану установу та у визначений час, за неможливості – повідомити особу котра Вас викликає;

давати лише правдиві показання і пояснення.

Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності має право: знайомитися з

матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача, якщо вона не володіє мовою, якою ведеться провадження; оскаржити постанову по справі. Справа про адміністративне правопорушення розглядається в присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Під час відсутності цієї особи справу може бути розглянуто лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце і час розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи. (ч. 1 ст. 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Обвинувачений має право:

знати, в чому його обвинувачують;

давати показання з пред'явленого йому обвинувачення або відмовитися давати показання і відповідати на запитання;

мати захисника і побачення з ним до першого допиту; подавати докази; заявляти клопотання;

ознайомлюватися після закінчення досудового слідства або дізнання з усіма матеріалами справи;

брати участь у судовому розгляді в суді першої інстанції;

заявляти відводи; подавати скарги на дії і рішення особи, яка провадить дізнання, слідчого, прокурора, судді та суду, а за наявності відповідних підстав – на забезпечення безпеки.

Підсудний має право на останнє слово.(ч. 2-3 ст. 43 Кримінально-процесуального кодексу України).

Підозрюваний має право:

знати, в чому він підозрюється;

давати показання або відмовитися давати показання і відповідати на запитання;

мати захисника і побачення з ним до першого допиту; подавати докази;

заявляти клопотання і відводи;

вимагати перевірки судом чи прокурором правомірності затримання;

подавати скарги на дії і рішення особи, яка провадить оперативно-розшукові дії та дізнання, слідчого і прокурора, а за наявності відповідних підстав – на забезпечення безпеки. (ч. 2 ст. 43-1 Кримінально-процесуального кодексу України).